

Carien Bakker
Projectbureau BOBA
Arubastraat 115
9715 RV Groningen

Aukje Bergsma
Het Projectbureau
Postbus 8639
3009 AP Rotterdam

Maeike Bosma
Projectbureau BOBA
Arubastraat 115
9715 RV Groningen

Marieke Draaisma
Wiltenweg 41
7957 AM De Wijk

Jan Peter Houtman
Nolensstraat 63a
3039 PP Rotterdam

Rene Lieman
Joop Westerweelschool
Admiralengracht 177
1057 ET Amsterdam

Frans Plooi
Gemeentelijk Pedologisch Instituut
Ijsbaanpad 4
1076 CV Amsterdam

Noëlle Uilenburg
Gemeentelijk Pedologisch Instituut
Ijsbaanpad 4
1076 CV Amsterdam

Geert van de Ven
St. Anthonielaan 340
6821 GP Arnhem

Een kandidaat voor het voorzitterschap

Triomf, triomf! Heft aan, mijn luit' ben je geneigd de dichter Tollens te citeren, al is er dan geen tandje te bezingen, maar wél het feit dat het VON-bestuur een kandidaat-voorzitter heeft gevonden. Dat is even wat anders dan een melktandje! Op de laatste bestuursvergadering heeft Robbert Roosenboom zich bereid verklaard te kandideren. Je kon de vreugde van de bestuursleden als het ware tasten; Tollens zou wellicht de wanden hebben horen dreunen, maar wij beschrijven onze emoties tegenwoordig wat gedempter; minder hevig hoeven ze daarom niet te zijn. Vreugde, niet alleen over het feit dat Robbert tot dit positieve besluit was gekomen, maar ook over Robberts serieuze analyse die aan zijn besluit ten grondslag lag en niet in de laatste plaats over het feit dat door Robberts besluit nu weer een docent aan een school voor voortgezet onderwijs die de 'hitte van de dag' kent de VON-troepen zal voorgaan.

Interessant werd de discussie in het bestuur naar aanleiding van de constatering dat er nu voor het eerst een serieuze kandidaat-voorzitter is die geen herinneringen heeft aan de beginjaren van de VON en die de VON-idealen, om het zo te zeggen, alleen van papier kent. Komt de erfenis van de VON daarmee nog wel in vertrouwde handen? Een soortgelijke vraag had Robbert blijkens zijn analyse ook zichzelf gesteld. Sjaak Kroon, de fungerend voorzitter speculeerde dat het misschien wel gezond was voor de VON dat die - als de ledenvergadering in die zin beslist - nu geleid gaat worden door iemand die niet met het VON-verleden is belast. Dat kan tot nieuwe perspectieven leiden. Het sluit ook aan bij een trend van de laatste jaren in de vernieuwing van het VON-bestuur: nieuwe bestuursleden 'missen' vaak ook zo'n specifieke VON-achtergrond.

Zoveel is duidelijk: het VONbestuur zal Robbert Roosenboom graag aan de ledenvergadering (zie kadertje) als kandidaat-voorzitter voorstellen.

7 november 1998

VON Ledenvergadering

Utrecht

(Waarschijnlijk Domstadacademie)

(Waarschijnlijk: 13.00 - 14.30)

Agenda-voorstel

- Opening
- Mededelingen
- Ingekomen stukken
- Vaststelling Verslag Ledenvergadering 1997
- Jaarverslag Secretaris
- Jaarstukken Penningmeester
- Jaarverslag Moerredactie
- Robbert Roosenboom stelt zich voor
- Bestuursverkiezingen
- Vaststelling Activiteitenplan 1999 - 2000
- Rondvraag
- Sluiting

Profiel van moeilijkerende allochtone leerlingen

Het bestuurslid Corinne Sebregts presenteert in het bestuur *Profiel van 'moeilijkerende allochtone leerlingen'*. Op basis daarvan heeft het bestuur als rechtmatige aanvrager een aanvraag bij de SLO ingediend (zie verderop). Ter toelichting volgt nu eerst de tekst van het *Profiel*.

De kenmerken van moeilijkerende leerlingen zijn globaal onder te verdelen in:

A. Cognitieve beperkingen

- De leerlingen zitten op een gegeven moment aan hun 'plafond'. Dat wil niet zeggen dat ze de Nederlandse taal nooit goed zullen beheersen, maar dat de

reguliere (schoolse) manier om leerlingen Nederlands te leren op een gegeven moment geen vruchten meer afwerpt.

- De leerlingen hebben vaak onvoldoende ontwikkelde zelfsturing met als gevolg dat hun strategisch handelen ook onvoldoende ontwikkeld is.
- De leerlingen nemen weinig initiatief, zijn weinig weetgierig en weinig creatief, stellen weinig vragen en beantwoorden vragen vaak met: 'Ik weet het niet.'
- De leerlingen hebben moeite met structureren, waardoor ze vaak ook moeite hebben informatie te onthouden. Moeite met structuren blijkt ook uit hun problemen met het begrijpen van samengestelde zinnen, het begrijpen van langere teksten, het vertellen van een verhaal, het uitvoeren van meervoudige opdrachten.
- De leerlingen hebben moeite met abstraheren en generaliseren. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat ze moeite hebben met figuurlijk taalgebruik, het onderscheiden van hoofd- en bijzaken en het toepassen van regels. Het oefenen en automatiseren van vaardigheden vraagt bij hen veel onderwijstijd.
- De leerlingen kunnen zich slechts korte tijd concentreren; hun aandacht is selectief. Van instructies pikken ze vaak slechts een deel van de informatie op.
- De leerlingen zijn traag; docenten noemen hen vaak lui.

B. Achterstand in kennis en vaardigheden

- De leerlingen hebben weinig of geen onderwijs gevolgd in het land van herkomst. Daardoor zijn hun schoolse vaardigheden onvoldoende ontwikkeld. Dat blijkt uit hun problemen om strategieën te leren en toe te passen, bijvoorbeeld om woordbetekenissen uit de context af te leiden, lees- en luisterteksten te begrijpen, taal-denkrelaties te doorzien, zelfstandig te werken en oplossingen te bedenken.

C. Sociaal-emotionele problemen en tekorten in sociale vaardigheden

- De leerlingen komen vaak uit onstabiele gezinssituaties. Er is weinig aandacht voor de leerling en ook weinig ondersteuning voor alles wat met school te maken heeft. De leerlingen hebben vaak een negatief zelfbeeld en reageren met lichamelijk geweld als een medeleerling iets zegt over zijn/haar capaciteiten.

Aanvraag bij de SLO

De bestuursdiscussies mondden uit in de volgende brief.

De Directie van de SLO
Postbus 2041
7500 CA Enschede

Datum 13 juni 1998
Ons kenmerk js-98.25
Uw kenmerk DB/2.22/98-1044

Betreft: Veldaanvraag

Geachte Directie,

Als rechtmatig aanvrager dient de VON bij dezen een aanvraag voor een leerplanontwikkelingsproject in ten behoeve van *moeilijk lerende tweede-taalleerders 12 - 21 jaar*. Ter toelichting diene het volgende.

Internationale Schakelklassen (ISK's) krijgen de laatste jaren steeds meer te maken met leerlingen die het Nederlands zeer moeizaam verwerven. Veel ISK's zijn er toe overgegaan deze leerlingen in aparte, 'langzame' groepen te plaatsen om hen aangepast onderwijs te kunnen geven. Maar programma's en lesmateriaal om dit aangepaste onderwijs te geven zijn niet voorhanden. Verschillende scholen hebben samenwerking gezocht met VSO-scholen omdat daar wel programma's en materiaal voor langzame leeders aanwezig zijn. Maar die zijn afgestemd op Nederlandstalige leerlingen en daardoor niet geschikt voor anderstalige leerlingen.

Het ontbreekt docenten aan ISK's aan inzicht, mogelijkheden en tijd zelf program-

ma's en materiaal te ontwikkelen. Dat komt vooral door de omstandigheid dat het tot nu toe volstrekt onduidelijk is of de gesignaleerde problemen in eerste instantie als leerprobleem, gedragsprobleem of taalleerprobleem benaderd moeten worden.

Als u besluit deze aanvraag te honoreren dan wil het bestuur van de VON de aanvraag gaarne nader verhelderen. Nu is al duidelijk dat in termen van producten het project ten minste het volgende zou moeten opleveren:

- een (wetenschappelijke) analyse van de oorzaak van de problemen;
- een overzicht van doelstellingen voor het taalonderwijs aan moeilijk lerende anderstalige leerlingen;
- een overzicht van didactische vaardigheden waarover docenten die met bedoelde groepen moeten werken moeten beschikken;
- een beschrijving van de methodiek die voor deze groep geschikt is;
- een beschrijving van het type lesmateriaal dat voor genoemde groep geschikt is.

De VDN, een andere rechtmatige aanvrager, heeft laten weten deze aanvraag te willen ondersteunen. De VON wacht uw besluitvorming in dezen af.

Met vriendelijke groeten,
namens het VON-bestuur,

Jan Sturm

Nog één bestuursvergadering rest in dit schooljaar; de vakantie lonkt.